

Vattenfall AB
Evenemangsgatan 13
169 92 Stockholm
Sverige

Miljö och Energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
andreas.lindholm@regeringskansliet.se
joakim.cejje@regeringskansliet.se

Datum: 2015-08-31

Diarenummer: M2015/2414/R

Vattenfalls synpunkter på Miljö och Energidepartementets promemoria ”Effektfrågan”

Vattenfall välkomnar möjligheten att lämna synpunkter på promemorian ”Effektfrågan” och förslag om förlängning av lagen om effektreserv.

Förlängning

Vattenfall stöder en förlängning av lagen om effektreserven. Vi anser emellertid att det vore att föredra om förlängningen gäller tillsvidare utan koppling till ett specifikt datum. För att undvika att reserven blir för stor eller för liten bör storleken på reserven bero på vad som krävs för att säkerställa en given leveranssäkerhetsnivå, istället för som i förslaget föreskriva en maximalt upphandlad kapacitet.

I samband med en förlängning av effektreserven föreslår Vattenfall att lagstödet kompletteras enligt:

- Riksdagen bör fastställa ett lagstöd för att definiera samhällets önskade leveranssäkerhetsnivå, med avseende på effektbalansen.
- Svenska kraftnät bör därefter ges ett löpande uppdrag att säkerställa leveranssäkerheten genom att vid behov upphandla effektreserver med en uttryckt ambition att utveckla en gemensam nordisk lösning.

Marknadslösning på effektfrågan

Den fria prisbildningen är kärnan i marknadslösningen på effektfrågan. Varje enskild aktör har enbart ansvar för sina åtaganden och inte kollektivets. Givet nuvarande regelverk och teknik kan den enskilda aktören vare sig genom avtal eller genom egen produktion garantera leveranssäkerhet för sina egna kunder. Leveranssäkerheten är därmed att betrakta som en kollektiv nyttighet. Det kan därför finnas ett behov att upphandla en effektreserv.

Avgörande för en välfungerande marknadslösning på effektfrågan är att en acceptabel risk för strömavbrott på grund av brist på effekt fastställs. Utan en förutbestämd nivå kan effektreservens storlek ge en lägre/högre leveranssäkerhetsnivå än samhället efterfrågar och därmed minska den samhällsekonomiska effektiviteten.

Vattenfall föreslår att denna förlängning lägger grunden för fastställande genom att skapa det ovan nämnda lagstödet för att definiera samhällets önskade leveranssäkerhetsnivå avseende effektbalansen.

Vi noterar vidare att departementet anser att:

”Som framhållits innebär effektreserven ett avsteg från en situation där marknaden ger korrekta prissignaler med de drivkrafter som krävs för effektiva investeringar. Det är därför fortfarande önskvärt att ersätta effektreserven med en marknadslösning, förutsatt att en sådan är förenlig med de högt ställda krav på försörjningstrygghet

som gäller på elområdet.”

Vattenfall önskar i det här avseendet tillägga att vi inte anser effektreserven vara ett ingrepp som gör att marknaden inte sänder korrekta prissignaler så länge som den i en knapphetssituation inte tränger undan kommersiella anpassningar av produktion eller förbrukning.

En konkret förbättring för att minska risken för oönskad prispåverkan är därför att uppdra åt Svenska kraftnät att ändra marknadsreglerna så att reserven bjuds in till spotmarknaden till tekniskt maxpris.

Upphandling av effektreserven

Regelverket för upphandlingen bör vara tillräckligt flexibel för att möjliggöra återinvesteringar i befintliga anläggningar i de fall det representerar en kostnadseffektiv lösning ur samhällets perspektiv.

Vattenfall önskar i övrigt tillägga att eftersom produktionsanläggningarna i den nuvarande reserven har en stigande åldersstruktur, är referenser till historiska kostnader av att upphandla reservkapacitet inte nödvändigtvis en god approximation av framtida kostnader. Vattenfall vill därför understryka den slutsats som dras av miljö och energidepartementet i promemorians konsekvensanalys, att kostnaden för reserven främst bör ställas i relation till kostnaden av ofrivillig bortkoppling.

Med utgångspunkt i de erfarenheter som gjorts under de åren reserven funnits i drift önskar vi även påtala att avtalsförhållandena mellan budgivare och balansansvarig måste vara tydliga och den balansansvarig bör vara involverad i alla förbrukningsreduktionskontrakt på ett tidigt stadium oavsett vilken aktör/aktörstyp som erbjuder resursen till Svenska kraftnät.

Vattenfall stöder förslaget att den systemansvariga myndigheten ska kunna ingå avtal om minskad elförbrukning utan några särskilda begränsningar när det gäller möjliga avtalsparter givet att gällande avtal om balansansvar respekteras.

Beträffande eventuella tillkommande miljökrav vill Vattenfall påtala att de resurser som kan komma i fråga för effektreserven redan omfattas av en rad styrmedel, exempelvis EU:s utsläppshandelssystem samt nationella miljöskatter, vilket innebär att incitament för minskad miljöpåverkan redan idag kan sägas påverka reservens sammansättning

Nordisk harmonisering

Slutligen önskar Vattenfall understryka vikten av en nordisk harmonisering av den strategiska reserven. En nordisk lösning är att föredra eftersom det ger lika villkor för aktörer i Norden och ökar den samhällsekonomiska effektiviteten genom att gränsöverskridande åtgärder möjliggörs upp till transmissionsnätets kapacitet.

Med vänlig hälsning,

Claes Hedenström
Public Regulatory Affairs Sverige
Communications
Vattenfall AB